

**ECTS PRIRUČNIK ZA NASTAVNIKE I STUDENTE
SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA
SVEUČILIŠTA U SPLITU**

Pripremili:

Prof.dr.sc. Davorka Sutlović, pomoćnica pročelnika Odjela za nastavu

Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur., tajnica Odjela/ pomoćnica pročelnika Odjela za pravne poslove

Tatjana Matijaš, mag. rad. techn. predavač, ECTS povjerenik

Prosinac 2021.

1. Što jest, a što nije ECTS

Idejno osmišljen još 1989. godine, Europski sustav za prijenos i prikupljanje bodova (European Credit Transfer System, skraćeno ECTS) usmjeren je na studenta te označava studentsko opterećenje nužno za postizanje ciljeva studijskog programa, specificiranih kroz ishode učenja.

ECTS sustav stoga ne označava niti procjenjuje vrijednost kolegija ili status njegova nositelja.

2. Najvažniji pojmovi

- **Bodovima ECTS-a** izražava se obujam učenja na temelju definiranih ishoda učenja i pripadajućega radnog opterećenja.
- **Ishodi učenja** navodi su o tome što pojedinac zna, razumije i može učiniti po završenom procesu učenja. Ostvarenje ishoda učenja mora biti vrednovano pomoću postupaka temeljenih na jasnim i transparentnim kriterijima.
- **Radno opterećenje** procjena je vremena koje je pojedincu prosječno potrebno za obavljanje svih aktivnosti vezanih uz učenje, poput predavanja, seminara, projekata, vježbi, stručne prakse i samostalnog učenja, koje su potrebne za stjecanje definiranih ishoda učenja u formalnom okruženju za učenje.
- **Određivanje bodova** u ECTS-u proces je pripisivanja broja bodova kvalifikacijama, studijskim programima ili pojedinačnim sastavnicama studijskih programa.
- **Dodjeljivanje bodova** u ECTS-u odnosi se na postupak kojim se studentima i drugim polaznicima formalno dodjeljuju bodovi pripisani kvalifikaciji studijskog programa pod uvjetom da su stekli definirane ishode učenja.
- **Prikupljanje bodova** u ECTS-u proces je skupljanja bodova dodijeljenih za stjecanje ishoda učenja vezanih uz sastavnice studijskih programa u formalnim kontekstima i za druge aktivnosti vezane uz učenje provedene u informalnim i neformalnim kontekstima. Student može prikupljati bodove kako bi:

- stekao kvalifikaciju, u skladu sa zahtjevima visokog učilišta koje dodjeljuje kvalifikaciju;
 - dokumentirao osobna postignuća za potrebe cjeloživotnog učenja
- **Prenošenje bodova** proces je u kojemu se bodovi dodijeljeni u jednom kontekstu (u okviru određenog programa, na određenome visokom učilištu) priznaju u drugome formalnom kontekstu u svrhu stjecanja kvalifikacije. Bodove dodijeljene studentima u okviru programa jednoga visokog učilišta moguće je prenijeti i pridodati bodovima koji se dodjeljuju u okviru drugog programa koji izvodi isto ili drugo visoko učilište.

3. Opterećenje studenta kroz jednu akademsku godinu izraženo kroz ECTS i vrijeme predviđeno za ostvarenje jednog ECTS boda

ECTS se temelji na načelu da je 60 bodova mjera za opterećenje studenta tijekom jedne akademske godine. Opterećenje studenta koji pohađa program u Europi u većini slučajeva iznosi između 1.500 do 1.800 sati na godinu, i u tom je slučaju jedan bod jednak 25 do 30 radnih sati.

Prema Pravilniku o studiju i sustavu studiranja na Sveučilištu u Splitu o studiranju: jedan ECTS bod predstavlja ekvivalent 30 sati ukupnog prosječnog studentskog rada uloženog za stjecanje ishoda učenja. Oni uključuju aktivnu nastavu, ispite i sve potrebne aktivnosti koje su povezane s polaganjem ispita, a stječe ih student tijekom turnusa, semestra ili akademske godine.

4. Kolegij i ECTS bodovi

Svaki kolegij može imati različit broj bodova, ali će njihov zbroj za jednu akademsku godinu iznositi 60 ECTS bodova.

Primjer:

Kolegij	Ukupno kontakt sati nastave P+S+V (KV; TV, LV; MV)	ECTS bodovi
Kolegij 1	30+7+10	3
Kolegij 2	30+15+30	6
Kolegij 3	10+8+15	2

5. Nastavne aktivnosti studenta koje se vrednuju ECTS bodovima

Vrste aktivnosti: predavanje, seminar, istraživački seminar, vježbe, praktikum, laboratorijski rad, vođeno učenje, neovisno učenje, terenski rad, rad na projektu, itd.

Tipovi obrazovnih aktivnosti: slušanje predavanja, rad na određenim zadacima, pisanje radova, vježbanje tehničkih ili laboratorijskih vještina, čitanje literature ili novina, učenje kako biti kritičan prema radu ostalih studenata, vođenje sastanaka, itd.

Tipovi ispitivanja: usmeno ispitivanje, pisano ispitivanje, uradak, mapa, prezentacija, izvještaj o istraživanju, kontinuirano ispitivanje, itd.

6. Potreba provjere ispravnosti studentskog opterećenja

Koliko je minimalno nastave potrebno da bi student svladao gradivo i položio ispit iz određenog kolegija, koju temeljnu literaturu student treba proučiti i koje je značenje prakse, pitanja su za koja su mjerodavni dionici nastavnog procesa na svim razinama: od voditelja studija, preko nositelja kolegija, predavača i asistenata do samih studenata. Studenti ipak najbolje znaju ocijeniti težinu i organizaciju kolegija i provesti kontrolu studijskog opterećenja i njegovu prilagođenost.

Bodovi se dodjeljuju temeljem realne procjene opterećenja prosječnog studenta potrebne za postizanje ishoda učenja predviđenih za svaki studijski program. Proces i način dodjeljivanja bodova često se kontroliraju kroz prikupljanje i analiziranje temeljnih informacija o studentskom opterećenju.

Pojedinom će studentu trebati više ili manje vremena za postizanje jednakih ishoda učenja. Međutim, dodjeljivanje bodova temelji se na razumnom i realnom opterećenju prosječnog studenta, kako bi ih se zaštitilo od prezahtjevnih ili previše lakih programa. Takav sustav pomaže nastavnicima u oblikovanju i provedbi izvedivog programa studija.

7. Izračun opterećenja izraženog ECTS bodovima za pisanje seminarskih i drugih radnji, te za rad s ispitnom literaturom

Pisanje seminara ili drugog rada za jednu karticu teksta (1800 znakova) zahtijeva 4 sata izrade, odnosno 2 i pol sata istraživanja i 1 i pol sat pisanja po kartici.

Na većini inozemnih visokih učilišta polazi od pretpostavke da student za jedan sat može pročitati 10 stranica teže stručne literature ili 15 stranica laganije stručne literature, a naučiti može 6,25 stranica, odnosno 7, 8 stranica teksta. Što je “teža”, a što “laganija” literatura treba odrediti nositelj kolegija, držeći se zajedničkih smjernica.

Ponekad, primjerice, i manji obujam literature, a s obzirom na zahtjevnost, može zahtijevati veći broj sati za čitanje i učenje od navedenoga prosječnog vremena za čitanje i učenje teže literature. Također, specijalistički seminari ponekad čine i gro konačne ocjene. U tome je slučaju vrijeme potrebno za izradu jedne kartice teksta kudikamo veće od navedenog u prvom stavku.

8. Pogrešni načini izračuna studentskog opterećenja

ECTS bodovi izražavaju jedino opterećenje studenata mjereno u vremenskim jedinicama. Ne odnose se na status predmeta ili ugled pojedinog nastavnika. Primjerice, jedan kolegij za početnike može od studenta zahtijevati više vremena nego onaj za napredne.

Također, ne postoji izravna veza između bodova i sati predavanja. Primjerice, jedan sat predavanja može zahtijevati tri sata neovisnog učenja i pripremanja studenta, dok seminar koji traje dva sata može tražiti cijeli tjedan pripreme. Ukratko, sustav temeljen na opterećenju

studenta, kao što je ECTS, ne može biti baziran isključivo na satima predavanja, već i na seminarima, pripremi ispita te ostalim nastavnim aktivnostima navedenima u točki 4. ovog Priručnika.

9. Primjeri provjere studentskog opterećenja

U nastavku je navedena procjena studentskog opterećenja za tri različita kolegija: više opterećenje, manje opterećenje te dobro uravnotežen kolegij. Za izračun je korišten raspon tjednog opterećenja studenta od 25-30 sati. Time se dobio i raspon ECTS bodova.

– Primjer 1.

Kolegij iznosi u studijskom programu 3 ECTS boda.

Procjena opterećenja:

Predavanja	30 sati
Seminari	7 sati
Vježbe	10 sati
<u>Ukupno</u>	<u>47 kontakt sati</u>

Literatura: udžbenik teže literature ukupno 500 stranica.

čitanje teže literature - 50 h

učenje teže literature - 80 h

Ukupno 130 sati učenja

Ukupno potrebni sati za savladavanje cjelokupnog gradiva **177 sati**

Raspon pripadajućih ECTS bodova **7,1-5,9** **(za 25-30 sati tjedno)**

Kolegij iznosi u studijskom programu 3 ECTS boda.

Zaključak: Kolegij zahtijeva podešavanje studentskog opterećenja za oko 90 radnih sati manje ili ponovno primjerenije dodjeljivanje ECTS bodova tom kolegiju unutar studijskog programa.

Smanjenje ukupne satnice moguće je ostvariti smanjenjem kontakt sati nastave i/ili primjerenim smanjenjem opsega gradiva.

– **Primjer 2.**

Kolegij iznosi u studijskom programu 6 ECTS boda.

Procjena opterećenja:

Predavanja	30 sati
Seminari	15 sati
Vježbe	30 sati
Ukupno	75 kontakt sati

Literatura: udžbenik teže i lakše literature ukupno 200 stranica (svake po 100 stranica).

čitanje teže i lakše literature – 16,67 h

učenje teže i lakše literature – 28,50 h

Ukupno 45,17 sati učenja

Priprema i pisanje seminarskog rada 5 stranica ukupno 20 sati opterećenja

Ukupno potrebni sati za savladavanje cjelokupnog gradiva **140,17 sati**

Raspon pripadajućih ECTS bodova **5,6-4,7** (za 25-30 sati tjedno)

Kolegij iznosi u studijskom programu 6 ECTS boda.

Zaključak: Kolegij zahtijeva podešavanje studentskog opterećenja za oko 30 radnih sati više ili ponovno primjerenije dodjeljivanje ECTS bodova tom kolegiju unutar studijskog programa.

– **Primjer 3.**

Kolegij iznosi u studijskom programu 2 ECTS boda.

Procjena opterećenja:

Predavanja	10 sati
Seminari	8 sati
Vježbe	15 sati
<u>Ukupno</u>	<u>33 kontakt sati</u>

Literatura: udžbenik teže i lakše literature ukupno 100 stranica (svake po 50 stranica).

čitanje teže i lakše literature – 8,33 h

učenje teže i lakše literature – 14,25 h

Ukupno 23,58 sati učenja

Ukupno potrebni sati za savladavanje cjelokupnog gradiva **55,58 sati**

Raspon pripadajućih ECTS bodova **2,2-1,9** **(za 25-30 sati tjedno)**

Kolegij iznosi u studijskom programu 2 ECTS boda.

Zaključak: Kolegij ima primjeren broj ECTS bodova unutar studijskog programa.

10. Načini podešavanja studentskog opterećenja u slučaju pogrešne raspodjele

ECTS bodova

Opterećenja i/ili aktivnosti treba podesiti kad provjera opterećenja pokaže da je procjena pogrešna te da se propisano opterećenje ne podudara sa stvarnim. Ishod provjere procesa ili nadogradnju sadržaja u tome slučaju treba voditi prema podešavanju opterećenja i/ili promjene predmetnih aktivnosti kolegija.

Može se podešavati količina materijala, ali se može i mijenjati broj bodova, što će imati utjecaj na ostale cjeline jer je ukupan broj bodova programa učenja nepromjenjiv (30 po semestru, 60 po godini, itd.).

11. ECTS za mobilnost

ECTS je osmišljen da bi se olakšala mobilnost u svrhu učenja između različitih visokih učilišta za kratka razdoblja studiranja („mobilnost koja omogućava provođenje razdoblja studija u inozemstvu”).

ECTS je razvijen i usvojen u svrhu prikupljanja bodova, ali i dalje igra ključnu ulogu u mobilnosti studenata, olakšavajući prijenos i priznavanje njihovih postignuća.

Sljedeći dokumenti olakšavaju priznavanje bodova u slučaju mobilnosti:

- katalog kolegija (eng. Course Catalogue),
- ugovor o učenju (eng. Learning Agreement),
- prijepis ocjena (eng. Transcript of Records),
- potvrda o obavljenoj stručnoj praksi (eng. Traineeship Certificate).

Navedeni dokumenti sadrže informacije o stečenim ishodima učenja na temelju kojih visoko učilište koje dodjeljuje kvalifikaciju može donositi odluke o priznavanju i prijenosu bodova. Svi bodovi stečeni tijekom razdoblja studiranja u inozemstvu ili tijekom virtualne mobilnosti - kako je dogovoreno ugovorom o učenju i potvrđeno prijepisom ocjena - trebali bi se bez odgađanja prenositi i priznavati u procesu stjecanja kvalifikacije bez ikakvoga dodatnog rada ili vrednovanja studenta.

Popis literature korištene za izradu ovog Priručnika:

1. ECTS Priručnik za studente (2020). Istarsko veleučilište – Università Istriana di scienze applicate.
2. Pravilnik o studiju i sustavu studiranja na Sveučilištu u Splitu (2020.)
3. Pravilnik o studijima i sustavu studiranja SOZS-a (2021.)
4. Europski sustav prijenosa bodova – ECTS (2005). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske – Uprava za visoko obrazovanje, Zagreb.
5. The Black Book of Bologna Process (2005). The National Unions of Students in Europe, Bergen.
6. Vodič za korisnike ECTS-a – Europski sustav za prijenos i prikupljanje studijskih bodova i dodatak diplomi (2004). Glavna uprava za obrazovanje i kulturu, Bruxelles.
7. Vodič za korisnike ECTS-a i dodatka diplomi (2005). Glavna uprava za obrazovanje i kulturu, Bruxelles

Napomena - važno:

Na web stranici SOZS-a nalazi se xls. datoteka koju se može koristiti za izračun ECTS opterećenja nekog predmeta.

Dobiveni podatci su okvirnog karaktera te služe samo u svrhu uvida u opterećenje, a prijedlog za popravak ECTS opterećenja mora proći ustaljene procedure izmjena planova i programa bilo kojeg predmeta.